

Lumina Satelor

Foaie săptămânală pentru popor.

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an Lei 40.—
Pe o jumătate de an „ 20.—
Pe un pătrar de an „ 10.—

== Un număr 1 Leu. ==

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA:

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45.

Redactor responsabil: Preotul Iosif Trifa.

ANUNȚURI

se primesc la administrația din strada Măcelarilor 45.

PREȚUL ANUNȚELOR:

Un șișr petiș 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Binecuvântare arhierescă.

În ziua a putea praznicului...
În ziua Prizii Sfințitului nostru arhiepiscop și mitropolit Nicolae, cu a cărui încurajare scoatem gazeta aceasta, ne trimite, la rugămintea noastră, următoarele cuvinte:

Cu dragă inimă împărtășim binecuvântarea Noastră arhierescă gazetei «Lumina Satelor», care cu ziua de astăzi pornește la drum, de lângă scaunul mitropoliei noastre, ca să împărtășească lumină, până în cele mai îndepărtate unghiuri ale țării noastre, pentru sufletul credinciosului nostru popor.

Luându-și lumina din lumina lui Hristos care luminează tuturor, ea va turna în sufletele celor ce o vor citi cu luare aminte, învățăturile credinței celei mântuitoare, poveștele dragostei fără de care nici un lucru trainic nu se poate sălășlui între oameni, și nădejdea în tot binele pe care, prin munca și silințele noastre, suntem dator să-l cobărăm în alcătuirile vieții dintre noi.

Sfaturile și îndrumările acestei gazete se vor potrivi cu trebuințele zilelor noastre, ca să fie spre întărirea bunelor năravuri, spre povățuire către împlinirea datorințelor cetățenești, spre buna chivernisire a gospodăriei naționale, spre cumpăt și cruțare în toate, spre călăuzirea tineretului, spre pacea și buna înțelegere între toți fiii neamului nostru românesc.

Ea va fi scrisă cu dragoste de popor, de luminarea și binele lui — și cu aceiași dragoste așteaptă să fie primită și citită.

Recomandându-o tuturor iubiților noștri creștini, rog pe bunul Dumnezeu să și coboare darul și binecuvântarea Sa peste cei ce o vor scrie și peste toți aceia cari o vor citi, ca să slujască spre înălțarea inimilor, spre întărirea voinții în toate cele bune, spre sporirea credinței în suflete, spre bucuria bisericii, spre fericirea patriei, spre lauda și preamărirea lui Dumnezeu!

Nicolae Bălan

arhiepiscop al arhidiecezei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și mitropolit al românilor ortodocși din Ardeal, Bănăt, Crișana și Maramurș.

„ROMÂNIA MARE“

— unele pricini de ce nu este așa cum o credeam și așteptam. —

Sunt multe pricinile pentru cari țara noastră cea nouă este așa cum este și nu cum ar trebui să fie și cum am dori noi să fie. Unele dintre aceste pricini le voi spune.

Încep cu una sufletească. Am aflat-o în Biblie, în cărțile lui Moise. Poate și voi ați cetit în Biblie sau ați auzit că Israiltenii au stat sute de ani în robia Egiptenilor și a lui Faraon. Era grea robia și suspina poporul făcând cărămizi și palate pe seama lui Faraon. Nădejdea însă nu și-a pierdut-o. În sufletul poporului chinuit și apăsător de jugul robiei trăia credința, nădejdea trezită și vestită de prorocii lor că vor scăpa odată și vor trece în o țară mândră și bogată: în Canaanul făgăduit. Și a sosit vremea vestită de proroci. Israiltenii au scăpat din robie, au trecut Marea roșie și au plecat spre țara făgăduită, spre Canaan... Dar ați cetit sau ați auzit din Biblie câte au pățit și suferit Israiltenii după ce au scăpat din robie până ce au ajuns în Canaan. Odată n'aveau pâne, odată n'aveau apă și întreaga lor cale a fost un lanț nesfârșit de nesfârșite năcazuri, lipsuri și suferințe.

Dumnezeu a voit să fie așa, căci în Biblie cetim că Israiltenii după ce au scăpat din robie s'au făcut răi, cârtitori, neascultători. Ceice răbdaseră ani de zile robia și lanțurile lui Faraon — la cele dintâi lipsuri și greutatea începură a cârți și a muștra pe Moise și Aron că „i-au scos din Egipt“, pentru că „acolo era carne destulă“. „Să ne întorcem în Egipt!“ au strigat unii dintre ei, căci „acolo ședeam lângă oalele cu carne și mâncam pâne de ne săturam“ — iar alții și-au făcut vitel de aur cu jocuri și tambălăuri în vremea cea sfântă în care sus pe muntele Sinai primia Moise între tunete și fulgere tablele legii.

Biblia ne spune că Dumnezeu a pedepsit aceste greșeli ale lui Israil cu o aspră pedeapsă gră-

indu-le prin gura lui Moise astfel: „Voi nu veți intra în pământul făgăduinții, ci în pustia aceasta vor cădea și rămânea oasele voastre. Numai după ce se vor topi oasele voastre în pustie, vor putea intra fiii voștri în Canaan“. Și așa s'a întâmplat. Pentru păcatele lor toți au murit pe drum înainte de a ajunge în țara făgăduinții, în țara cea mândră, bogată și fericită.

Iată cum au pățit Israiltenii întreba acum ce legătură au aceste întâmplări vechi din Biblie cu România Mare și cu zilele noastre. Eu socot că au o foarte mare legătură și asemănare.

Și noi Românii am avut robia noastră. Ca Israiltenii și noi am avut Egiptenii și Faraonii noștri adevărații străini cari ne-au stăpânit. Sute de ani a purtat și neamul nostru pe umeri și pe suflet această grea robie. Dar nădejdea nici noi n'am pierdut-o. În sufletul neamului nostru trăia un vis frumos, trăia țara vestită de prorocii noștri, de învățații neamului nostru: Canaanul nostru, țara făgăduințelor și așteptărilor noastre de veacuri. Și iată a sosit plinirea vremii. Am scăpat și noi din robia cea lungă. Din robie am scăpat, dar iată n'am ajuns în Canaanul cel plin cu miere și lapte.

Suntem și noi — ca Israiltenii — numai în drum spre Canaan și iată și drumul nostru s'a umplut de întristări și greutate. Am ajuns și noi în pustia năcazurilor și lipsurilor. Dumnezeu vrea așa, pentru că și noi după ce am scăpat din robia străinilor prea ne-am stricat năravurile și purtările. În robia noastră de ieri eram un popor în sute de feliiuri asuprit, apăsător și năcăjit. Aveam însă credință tare în suflet, moravuri sănătoase și curate în viață și purtări bune în casă.

Aveam în Egiptul nostru de ieri prorocii noștri: Moisi și Aronii

Biblioteca Județeană ASTRA

21102P

21102.

nostru cari, îmbărbătau, sfătuiau poporul și îi întăreau nădejile în Canaan. Azi însă, după ce am scăpat din robie par'că nu mai suntem cei de ieri. Ne-am schimbat și ne-am stricat Credința cea tare din suflet ne-a slăbit, moravurile cele curate ni s'au stricat și glasul prorocilor noștri nu mai e ascultat cu dragostea și evlavie de ieri — așa precum de altă parte nici dintre ei nu toți au mai rămas „prorocii” de ieri. Prin vânturile și furtunile pline de otravă ale războaielor și vremurilor de azi trecând oamenii noștri, foarte mulți s'au înveninat credința, s'au pierdut moralul și s'au întors acasă cu otravă în suflet. O vedem această otravă, o simțim, pe toate drumurile ne întâlnim cu ea. Ea este aceea care a golit bisericile de oameni și sufletul lor de credință.

Ea este aceea care mai ales în anii trecuți apleca multe urechi nesocotite să asculte șoaptele și minciunile Faraonilor noștri de ieri și ea căsca gura acelor nebuni cari șopteau în umbră că era „mai multă carne în Egipt” și ar fi fost gata să-și dea libertatea pentru această carne.

Dacă credința de ieri ne-a întărit să purtăm lanțurile robiei 1000 de ani, otrava de azi strigă din sufletul unora că nu mai pot aștepta o zi, două.

Și apoi nici vițelul de aur nu ne lipsește. Lăcomia nebună ce-a de a face bani și câștiguri de multe ori din sudoarea, lacrimile și lipsurile săracilor, ce poate fi altceva decât idol spurcat căruia mulți i se închină chiar și din aceia cari ar avea datoria și chemarea să-l spargă. Avem apoi și jocurile, tâmbalăul din jurul vițelului: răsună în toate părțile valorile chefurilor, plăcerilor și păcatelor și ele pătrund tot mai mult și otrăvesc și viața curată de ieri a satelor noastre.

Iată deci că și noi purtăm greșalele lui Israil scăpat din ro-

bie și de aceea și drumul nostru spre România cea fericită s'a umplut de pustia năcazurilor și greutăților.

Ce va fi cu noi? Până unde va merge această asămănare? mă veți întreba. Răspunsul este ușor. Israiltenilor le-a arătat calea spre Canaan o stea luminoasă, un nor luminos. Steaua o avem și noi: e biserica și credința noastră, care a luminat în toate vremurile căile neamului nostru. Numai ele ne vor putea scoate din această pustie a năcazurilor și duce în țara cea fericită.

De nu le vom asculta și căuta ci vom merge înainte pe calea pe care mergem acum, de vom stărui în neascultare de biserică și poruncile ei, de vom lăsa să ni se otrăvească tot ceea ce părinții și strămoșii noștri ne-au apărut și lăsat ca mare și sfânt, așa vom păți și noi ca Israiltenii. Vor rămânea și se vor topi oasele noastre aici în pustia aceasta de năcazuri și numai nepoții noștri vor ajunge Canaanul, țara noastră cea fericită și bună.

Dar de ne vom opri în loc și vom opri în loc stricarea purtărilor noastre, de ne vom ridica și noi ca fiul rătăcit din Evanghelie și vom pleca înapoi spre casa Tatălui ceresc și poruncile Lui — atunci ca la un semn dat se va ridica negura năcazurilor ce s'a lăsat în drumul nostru și înaintea noastră vom vedea și simți Canaanul cel frumos: România noastră cea mândră, bogată și fericită.

*

Iată una din pricinile pentru ce România Mare nu e așa cum noi am așteptat să fie și am dori să fie. Mai sunt și alte pricini pe cari le voi scrie în celalalt număr al gazetei.

Părintele Trifa.

FOIȘOARA.

Țara fericită.

Eram vr'o treizeci de inși adunați în școală, într'o seară de iarnă. Plugul de foc al războiului se odihnea, după ce spintecase pământul în lung și 'n lat. Pe părete o mapă arăta locurile durerii, ale dorurilor grele, ale nădejilor nestinse.

Uite: Ardealul întunecat, mai sus Galiția tristă, mai la deal Polonia vânturilor, cari sleesc sângele în vine, la răsărit Rusia, fără margini; jos de tot Albania cu boalele înfricoșate, de-asupra ei Serbia cu căi pierdute prin păduri; la apus Tirolul zidit în cetatea munților, coboară la miazăzi Italia în flacără de soare, mai sus Germania, Franța la sfîșit de soare.

Arată unul cu degetul la Piave și oftează zicând: Aici și-a lăsat oasele Ioniță Barb și dincoace Toma Vulcan.

În Polonia l'a înghițit pământul pe Ioniță Măcriș, mai la deal doarme Ioani-

chie Coman. Dar pe unde nu s'au sămănat oasele celor plecați dela noi!

Și câți nu s'au stins în Siberia!

Când se uită la mapă, inima isbește sub peptar și în urmă vine la matca ei ca o vale, după ce s'a potolit furtuna.

Ion Stoica povestește de toate luptele pe toate fronturile. Și la ospăț te mai ostenești, dar la războiu a dus-o fără răpaus. E drept că e aproape pleșuv, dar nu-i pasă că a scăpat teafăr. O noapte întreagă ar putea povesti de bieții Sârbi, respirați prin pădurile săracei lor țări. Samoilă Sărălean a ajuns prizonier la Ruși. Țară fără margini, omul e ca un strop în mare. Doi ani n'a știut pe ce lume se află. Noroc că a găsit biserici mari, cu lumini cari ard fără încetare, cu icoane argintate și cu cântări, cari te ridică în slavă. Brâncovean a văzut traiul năcăjit al galițienilor. Poșa cunoaște bine trenurile de munte din Tirol. Toma lui Aron vorbește de gospodăria rusească. Cumătrul Aldea a văzut în Italia de sud, că poporul de jos se scaldă în raze de soare fierbinți, iar boagiții în toate plăcerile.

Credința noastră politică este pe scurt așa: suntem o țară prea tineră și slabă pentru a ne slobozi la lupte și hărțueli politice în vreme ce țara sângerează din mii de rane. Încă nu s'au astupat și nu s'au vindecat de tot tranșeele și ranele lăsate de războiu, pentruca să umplem țara de șanțuri și fronturi și lupte politice atât de urâte și păgubitoare.

Este ceasul al 12-lea pentruca toți conducătorii noștri cari poartă dragoste adevărată pentru popor și soarta lui să-și dea mâna, priceperea și munca lor pentruca să putem mătura gunoaiile și năcazurile din casa României Mari.

Răvașul politic

va arăta săptămână de săptămână starea în care se găsește țara înlăuntru și mersul treburilor la cârmuire. Suntem *pricina* *treabă* și vom propovedui *politica oamenilor de omenie*. Suntem încredințați, că omenia ne dă chezeșia omului de ispravă, și ea este și izvor de îndemn la lucrare. De aceea nu veți găsi aici nici lauda unui *partid*, nici hulirea celuiilalt. Pornim la drum și vom rămânea statornic cu mână slobodă și gură neîngrădită. Mână slobodă a desvâli ranele ori unde le-am simți pentru a turna untul de lemn al vindecării, și gură neîngrădită pentru a spune adevărul pe față și a-i zice răului pe nume, ori unde l-am descoperi. Oamenilor de cinste și de ispravă le vom veni într'ajutor și se pot bizui cu nădejde pe noi, dar și păcătoșii să se teamă.

*

Azi țara e în așteptare. De 3 ani și jumătate tot așteptăm. Au plecat unii și au venit alții la cârma ei, dar nădejile de mai bine nu s'au împlinit. A plecat și generalul Averescu, la care țara privea ca la un idol și în urma lui au rămas multe dărâmături. Nici nu se putea altfel. Un om

Ce-i o seară, dar o iarnă întreagă nu isprăvesc să spună pe unde au umblat, ce-au suferit, ce-au văzut!

Dumnezeu să le știe toate, cel ce a numărat pașii tuturora, de când au plecat și până s'au întors acasă!

Țări multe, unele bogate și frumoase, dar altele, Doamne, numai peatră seacă, ori mlaștini, ori pustiiuri.

Dar țară, ca a noastră nu găsești să umbli cu opinci de fier, — zice unul.

— Numai oamenii să fie buni!

— Dar n'am găsit țară cu totul tot fericită, cât am umblat, — zice altul.

— De când a vărsat Dumnezeu oamenii pe pământ, au trăit în rele și necazuri, că așa e firea omenească, — observă al treilea.

— Să nu fi fost încă țară fericită?

— Ce s'a ales din ea — să ne spuneti, părinte! . . .

O să vă spun, dar nu vă uitați pe mapă, nici în cartea vremii n'o găsim.

E de mult de-atunci, pe semne că lumea nu știa să se roage zicând: Vie împărăția Ta. Dar totuși se știe despre o mi-

nu poate face țară caldă, dacă nu-l ajută toată lumea.

Incunjurat de câțiva oameni cari prin faptele lor i-au stricat și faima lui, în luptă cu leul scăzut, cu comunicația și transporturile schiopătând, cu seceta în țară și răul de afară, n'a prea putut face mult.

Acum a fost chemat la cârmă domnul Take Ionescu. Fusese tovarăș cu dl general, dar nu s'au mai putut înțelege și s'a desfăcut ca să-i ia moștenirea. A strâns în jur de sine oameni mai puțin cunoscuți, zice-se: unii pricepuți, alții mai neîndemânatici.

Acum îi rămâne să câștige pe partea sa pe deputații, cari au sprijinit pe generalul Averescu, ori să dobândească ajutorul partidelor, cari erau în opoziție. Acești din urmă se apropie tot mai mult de olaltă, ca la nevoie să se poată împotrivi partidului liberal, care ar vrea singur să pună mâna pe putere. La deschiderea sfatului țării, în 17 Ianuarie se va vedea dacă a izbutit. Dacă nu, alții îi răvnesc locul. Deocamdată guvernul Take Ionescu ne-a adus un bine: pacea și liniștea care ne trebuia pentru a putea prăznui în tihnă Nașterea Domnului. Unii țin că nici nu va aștepta dl Take Ionescu ziua hotărâtoare, ci va pleca mai înainte. Dar poate să se mai amâne deschiderea sfatului țării încă cu vre-o 12 zile, și atunci prăznuim netulburăți și Botezul Domnului și apoi vom vedea cum se limpezește lucrul.

În acești vreme se ostenește vestitul profesor dl Nicolae Iorga să strângă prin bună înțelegere pe toți oamenii de treabă și pricepuți într'un guvern de concentrare, (împreună lucrare) din toate partidele.

Retrăgându-se dl Take Ionescu, ori alăturându-se și el la încercarea dlui Iorga, acest guvern ar fi să treacă legea pentru dări, legea pentru alegeri, să voteze bugetul țării și apoi să facă alegeri noi pentru sfatul țării. Această adunare nouă a deputaților și senatorilor, ieșită din voia liberă a obștei, ar așeza apoi statul pe temelii noi și trainice, așa cum le cere țara întregită.

Pentru a scoate țara din încurcături mari și multe, în cari a aruncat-o războiul și pe cari le-au sporit uneori și cei dela cârmă, se cere cu adevărat munca pricepută a tuturor. Munca împreună a celor mai înțelepți, mai buni, mai vrednici și mai de omenie trebuie acum, ca să putem urni carul țării pe drumul drept ce duce la înălțare.

nune de Craiu înțelept, într'o țară mică, mică și nebăgată în seamă până atunci. Iar Craiul cel tiner, cum s'a suiat pe tron a strâns poporul și le-a cuvântat cam așa:

— Oameni buni, să știți că de azi încolo eu sunt Tatăl vostru, și voi sunteți fiii mei și-mi arde la inimă să vă văd fericiți. Am chibzuit să-mi aleg dintre voi o seamă de sfetnici, cari în casa și în familia lor sunt buni chivernisitori, sunt harnici și de omenie. La olaltă vom priveghia și vom rândui treburile obștești. Voiu rândui la sate și în orașe oameni pricepuți și cu tragere de inimă la școală și la biserică, ca să nu mai fie prost și leneș și mișel în țara mea. Tot omul însă să chitească de ce trăește în lume și să văd spor de bine pe urma fiecăruia. Lăsați cântecele și petrecerile pe seama paserilor din aer. Mândriile și podoabele pe seama florilor din livadă, iar voi uitați-vă la câmp și la plante, la soare și la vreme, cari toate își au rostul lor, și nu trândăvesc și nu stau fără rânduială. Somnul și odihna le vom avea când vom închide pe veci

„Să începem dela început“...

— O întâmplare cu tâlc. —

Sosise și la noi în sat revoluția din toamna anului 1918. Ea intră în satul nostru cu mare zgomot și cu mari și neașteptate schimbări. Intro clipeala matură slujbașii satului, goli magazinele notariului și fugari jandarmeria. Poporul își razbuna fără vărsare de sânge nedreptățile suferite.

Dar după ce trecu ca o vijelie de vară această răzbunare, urmară și se facură stări tot mai îngrijorătoare în sat. O poftă salbatică de a jăfui și a sparge începu a cuprinde ca o beție pe oameni. Zi de zi se făceau tot mai întunecate și bolnave stările din sat și ceas de ceas par'că ne apropiam de noaptea și iadul anarhiei. În fața acestei primejdii îndemnai pe cei mai buni să strângă pe oameni laolaltă și să se sfătuiască a face ceva rânduială în sat. Oamenii se strânseseră la școală și trimiseră o deputație la mine cu vorbele și chemarea: „Părinte, Dta ești singur pe care Dumnezeu te-a lăsat în slujbă. Vino și ne fă rânduială și lumină, căci lucrurile merg rău“.

Am plecat cu ei. Școala era plină. Câțiva din foștii militari veniseră înarmați și cercau să facă loc și rânduială prin școală. Pe mine mă aștepta sus pe ocaedra o masă cu hârtie, cerneală și peană. Mă aștepta o grea chemare: trebuia să facem orânduie și legi nouă cari „să aducă dreptatea în sat“.

M'am așezat la locul meu, s'a făcut tăcere în școală și am început a vorbi poporului despre vremurile schimbate și despre libertatea de a ne putea orânduie noi afacerile noastre și năcazurile noastre din sat.

Abia am sfârșit vorba și iată — par'că-l văd și acum — se ridică unul din fruntașii bisericii

ochii, dar cât timp trăim, să muncim, să fim treji, cu rânduială și răvnă spre cele bune. Vă asigur că toți veți trăi mulțamiți urmând povețele mele. Dare nu vă cer, temnițe nu durez, slujbași leneși și speculanți nu țin. Fiecare să se ție de lefteria, care-i aduce mulțămire și țării înaintare și cinste. Pentru orice pricină dintre voi, porțile mele sunt veșnic deschise și cel drept și harnic nu va trăi rușinat.

Și auzind poporul, s'a bucurat de gândurile cele bune ale Craiului și a răspuns dintr'un suflet:

— Să trăiești, Măria Ta, să ne povățuești părintește și noi Te vom urma!

Și s'au împrăștiat toți pe la casele lor și punând la inimă cuvintele Craiului, au început a doua zi vieța cea nouă. Unii la câmp, alții la lefterii, în sate, la orașe, peste tot locul.

Și s'au închis cărciumele și conacele de sfătoși și de leneși. Și fiecare putea arăta în toată seara isprava muncii sale din zi.

Dar Craiul cu sfetnicii să-i plănuiau

și ai satului și zice cu glas înalt: „No părinte, acuma să începem dela început. Să aducem lege că cine va mai sudui deacum înainte pe Dumnezeu, să-l băgam îndată la temniță“.

Propunerea poporeanului meu a fost primită cu însuflețire și ea a fost scrisă pe hârtia de pe masă ca cel dintâi articol cu care se începeau legile și orânduiele cele nouă din satul nostru...

*

De atunci au trecut ani de zile. Vremea a spart de mult „sfaturile“, „garzile“ și „legile“ noastre dela școală. Și totuși cu drag mă gândesc și azi la ședința din școala noastră. Mai ales nu pot uita nici azi pe poporeanul meu Mihai, care spunea cu tărie că „trebuie să începem dela început“... M'am gândit mult la vorbele lui și azi îmi dau seama că el a spus un mare adevăr.

El voia să spună că în temelia noiei rânduiei din sat trebuie pusă teama de Dumnezeu și ascultarea de Dumnezeu. El stăruia cu tot sufletul lui să începem dela acest „început“, dela credința și iubirea lui Dumnezeu, căci bine știa că fără acest „început“ nu se va putea face nimica bun și statornic.

Adevărul pe care l-a spus poporeanul meu și pe care l-a pus în cel dintâi „articol de lege“ din satul nostru în vremea revoluției, ar trebui ascultat și azi.

El spune tuturor că numai pe temelia iubirii și ascultării de Dumnezeu și poruncile lui se poate zidi ceva statornic.

De acest adevăr, de acest „început“ ar trebui să ținem seamă și la clădirea României Mari, căci prea ne-au coplesit păcatele și relele din toate părțile.

Părintele Trifa.

și alergau dela o margine la alta a țării. Și brazdă lângă brazdă se așternea lucrul lor și binele sporia, văzând cu ochii.

Iar bunăstarea pornia dela familie și aici domnia increderea și hărnicia și toată buna chivernisire în toate ale vieții. Zilele de muncă se munceau și în serbători era răpaus și întărire sufletească.

Dar ceice munceau cu mintea, nu dormiau nici noaptea, ca să știe ceilalți de ce să se apuce dimineața. Și a început lumea să se deprindă cu munca și cu chibzuiala bună la toate și n'a fost plan bun care să rămăie sterp și străin de înfăptuire, ci toate eșiau luminate ca la facerea lumii. Și se făliu locuitorii cu Craiul lor iubit și n'ar fi dat țara lor mică pe cea mai mare și mai vestită țară din lume.

Și a venit vremea că a murit vecinul Craiu dela apus și au plecat fruntașii țării vecine și au rugat pe Craiul cel bun să întindă oblăduirea sa și peste dânșii.

Și s'au legat cu jurământ de credință să fie și ei ca supușii săi; iar aceștia au primit bucuros să le fie tovarăși.

Ce se întâmplă în lumea largă?

Europa încă nu s'a putut tămădui de ranele ce le-a primit în războiu. E tot bolnavă și acum — și nu sunt semne de o însănătoșare grabnică. De trei feluri de boale parcă suferă. Cea dintâi boală este în starea cu afacerile de bani. Toate țările din Europa au mari greutăți cu stările bănești. Pricinile se spune că s'au multe, dar cea adevărată este aceea, că aproape toate statele din Europa sunt pline până în gât de datoriile ce le-au făcut cu războiul și acum abia mai pot plăti cametele cele mari de sute de milioane.

Din această pricină a scăzut foarte mult și prețul banilor, nu numai la noi, ci și în alte țări. În Austria de pildă un număr de gazetă se vinde cu 70 coroane. Anglia și America se țin mai bine cu banii pentru că ele n'au datorii, ci împrumuturi. Dar și ele au alt năcaz. Banii lor sunt prea sus în valoare față de ai noștri, așa că noi nu prea putem cumpăra marfa și negoatele lor. Muți învățați își bat capul cum să lecuiească acest beteșug ce a dat între bani. Unii spun că numai așa s'ar putea, dacă s'ar ierta datoriile țărilor ce au eșit rău și năcăjite din războiu.

Și apoi nici pacea Europei nu-i sănătoasă încă deplin. De ici, de colo mai fulgeră câte odată a războiu. Pricinile sunt două. Cei bătuți în războiu: Nemții, Ungurii, Bulgarii nu pot uita mărirea și puterea pierdută și cu tot prilejul suflă în cenușa războiului de ieri să mai găsească un grăunte de jar de ațâțat focul. Cealaltă pricină sunt apoi puterile cele mari, adică popoarele cele tari: englezii, francezii, americanii, italienii. De ani de zile se tot sfătuiesc să facă desarmarea și pacea popoarelor, dar sfaturile lor se mută din un oraș în altul fără de nici o ispravă. De ce? De aceea pentru că

fiecare își teme și își apără mărirea, bogăția, mărfurile și nu — pacea. Sunt prea mult stăpânite marile puteri de pofta și lăcomia de a se îmbogăți și de a stăpâni și de aceea numai la mesele păcilor vorbesc de pace, dar acasă fiecare își sporește armele și armata.

O altă boală a Europei e sufletească. Și această boală a căpătat-o în războiu. S'au prea depărtat creștinii din Europa de învățăturile lui Hristos și prea s'au îmbolnăvit de pofta și lăcomia de a face bani, plăceri și păcate.

Mulți învățați recomandă multe feluri de leacuri pentru beteșugul Europei. Tocmai acum cetesc că diplomații și conducătorii popoarelor s'au strâns iară în orașul Cannes să se sfătuiască despre însănătoșarea Europei.

Nu se știe încă ce vor mai chibzui. Se pare însă că numai o singură doftorie îi vor putea da Europei sănătatea percută: însănătoșarea sufletelor și a moravurilor. Să se apropie diplomații, oamenii și popoarele de Isus, de învățăturile lui și de poruncile lui de iubire — și atunci va sosi sănătatea, pacea și liniștea statornică între popoarele Domnului.

Cam așa sunt stările în lumea largă. Despre cum se vor mai schimba și ce se va mai întâmpla, vom scrie săptămână de săptămână aici la gazetă.

T.

Regele Sârbiei s'a logodit cu principesa noastră Marioara.

Nu demult familia noastră regală a avut o încurșuire și un ospăț cu Grecia: moștenitorul de tron al Greciei s'a căsătorit cu principesa noastră Elisabeta. Acum iată sosește alt

ospăț și mai mare: Alexandru, regele Sârbiei, se va căsători cu principesa noastră Marioara. Se vede că s'au încurcat bine regii în farmecele zănelor noastre.

Noua căsătorie este o bucurie neamului nostru. Prin ea câștigăm la hotarele noastre prietinia unui popor cu care împreună am luptat și suferit în vremea războiului. În acest înțeles a grăit regele Sârbiei cu privilegiul logodnei: «Ambele noastre popoare au învățat cu prețul suferințelor, al luptelor și al plânsului că prietinia lor este cea mai bună temelie a mergerii lor înainte pe drumul viitorului».

Intru mulți ani spre binele și prietinia și întărirea celor două neamuri!

Casa culturală.

Este casa care stă cu vrednicie alături de școală în fiecare sat. Rolul ei este acela, ca și al școlii: să lumineze și să îndrepteze pe oameni. Anume e făcută casa culturală, ca să aibă oamenii unde se strângă în Dumineci și sărbători, să-și petreacă vremea cu folos. Aici, la căldură și aer curat, se pot citi gazetele bune, cari aduc știri despre viața neamului nostru din țara întreagă, despre silințele lui de îndreptare a vieții și îmbunătățire a traiului, despre nădejtile frumoase pe cari le legăm de viitor. Gazetele dau veste și de ce se petrece la alte neamuri, ca din pățania lor să ne pricopsim și noi. Aici găsește omul cu râvnă de învățatură povața cuminte a cărților, cari stau înșirate frumos în dulapul dela mijlocul salei de citire.

La zile de praznic, cum au fost ale Nașterii și mai sunt ale Botezului acum iarna, la Paști, la Rusalii și

și peste câțiva ani a picat și Craiul dela Răsărit și au poftit și cei de acolo să le fie Stăpân.

Și s'a mărit țara Craiului bun, fără războaie și fără vărsare de sânge, încât a fost cea mai mare țară din lumea de demult.

Dar grijile Craiului l-au îmbătrânit și nu avea alți copii decât pe cetățenii săi fericiți.

Iar supușii să-i erau mârniți că Craiul n'are moștenitor.

Înțelegând supărarea lor, și-a făcut testament și a scris toate bogățiile sale Cetățenilor să le aibă câtă vreme vor trăi în rânduelile, în cari i-a deprins. A rânduit să se facă din averea ce va lăsa la moarte o casă mare, cu toate bunătățile și din toate colțurile țării, drumuri bune să ducă la aceea casă unde oricine să găsească ajutor la orice necaz și dorință bună.

De va avea cineva om bolnav în casă, să alerge la casa Craiului, la doftor și la leacuri.

De-i va cădea omului sărac vita din jug, va primi alta în loc, în cinste.

De va cere cineva un sfat bun, îl va găsi la sfătuitoarii înțelepți, rânduiți de Crai.

Casa aceasta socoti să-l înlocuească, când nu va mai fi în viață, ca fericirea cetățenilor să nu fie stingherită.

Și rânduiindu-le toate cu înțelepciune, le-a mulțămît de ascultare, i-a rugat să păzească toate câte le-a dat, a murit și l-au plâns cu jale mare un an întreg.

Casa binefacerii s'a ridicat, după cum spunea diata milostivă.

Intr'o parte găzduiau călătorii, cari poposiau seara, cinau, se culcau și dimineața plecau fără să plătească nimic.

În altă parte aduceau pe bolnavi, din locuri depărtate. Doftorii îi făceau sănătoși și plecau veseli și fericiți, — și nu-i costa nimic.

În altă parte cei săraci și goi, se hrăneau, se îmbrăcau în haine noue și plecau zicând bodaproste.

În altă parte se împărțeau vite la ceice rămăneau cu jugul jos.

Mai multă căutare și îmbulzeală era

la primirea călătorilor, a săracilor și a bolnavilor.

Învățații rânduiți să dea lumină și înțelepciune erau fără lucru. Nimenea nu-i îmbulzia.

Dar într'o zi se abătu la ei un tinăr sfielnic, care doria să fie învățat, cum nu e nimenea în împrejurimea lui, și i-au dat tainele științei, iar tinărul a plecat mândru și încrezut.

Altă dată un om voinic și binefăcut, dar îmbrăcat ca un om de rând, ceru să-l facă bogat.

— Lucrez cu nevasta și cu copiii în țarină străină, vreau să fiu și eu boier să poruncesc!

Și i-au dat niște câmpuri întinse, cu case boierești, cu vite și toate recerintele unei gospodării mari. Omul ieși cu fața veselă și se mută cu familia sa acolo.

În vremea asta s'a lășit vestea despre bunătățile Casei crăești și a pornit lumea lumilor să vadă și să se înfrupte de toate darurile în cinste. Și se minunau, că magaziiile pline dimineața, până seara se de-

alte dăți, sala mare a casei culturale îmbracă și ea haină de sărbătoare. Icoanele de pe pereți: a Mântuitorului, a Maicei Domnului, a hramului bisericii, apoi chipurile Majestaților Lor Regele, Regina, Moștenitorul tronului, voevozii trecutului nostru înălțător, — toate se împodobesc cu ștergare țesute frumos, cu verde de brad, sau de frunză de codru. Tineretul s'a pregătit tot postul cu un joc de teatru, cu cântece pentru un concert, și acum cheamă satul să-și arate vrednicia și rodul străduințelor. Aiurea a fost rândul copiilor de școală, pregătiți cu însuflețire de învățătorul harnic, cu cântece, rostiri de poezii și bune învățături. Cea mai mare bucurie a părinților să-și vadă și audă odorul, cum spune de frumos și respicat.

Alături de sala de cetire, e un pavilion de joc, unde tineretul sub ochii satului își varsă focul tinereții în tropote și chiot de veselie.

Chiar cei obicinuiți să stea răzimați cu coatele pe masa crășmei nu se mai duc acolo. S'au învățat și ei să bea ceai în loc de altă beutură și pe acesta îl găsesc într-o odăiță de alături, cu plată puțină.

O cetate de cultură, de creștere și de îndreptare este casa culturală în fiecare sat. Acolo se plămădesc sfaturi bune și de acolo pornesc multe fapte de izbăvire.

Dacă în satul vostru nu este încă această casă, duceți-vă la părintele, el are și în scris cum trebuie să se facă cu bună rânduială. Insoțiți-vă la început și mai puțin. Luați cu chirie o casă, ori și în școală se poate face începutul, și porniți lucrul bun. Bucuria și folosul, pe care nu le cunoașteți fără casa culturală, nu vor întârzia să se arate.

Sfaturi și învățături politice.

— „La straița goală“ —

Eram înainte de alegerile trecute la o adunare politică în un orașel din țara Moșilor. Sus la tribună se suiră oratorii și îndată începură a ploua pășunile, munții, lemnele, vagoanele și celelalte nesfârșite făgădueli. Din poporul de jos un glas se aude strigând: «Trăiască-te Dumnezeu Domnule, să ne poți face ceva». Țăranul de jos era mai cuminte ca vorbitorul de sus. El spunea că așteaptă ce se va putea face și nu ce se făgăduia.

Dar ascult mai departe ce mai zice poporul ce sta sub ploaia de sus. «Ce zici tu, măi Petre», întrebă un sătean pe ortacul său cu care tocmai atunci sosiră «din țară» cu căruțele. «Ieu zic, măi Nicolae, că și calul meu aleargă odată, de două ori la straița goală după ovăs — dar dacă bagă de seamă că-i tot goală, a treia oară nu mai vine la ea. Așa-i și aici. Domnii de sus scutură straița și oamenii aleargă la ea și poate vor mai alerga până când vor băga de seamă că-i goală. Și mie mi se pare că-i goală, că prea răsună și se prea scutură a gol»...

Așa se înțelegeau cei doi moși și aveau dreptate: straița era goală.

*

Iubiților țărani! Se prea poate întâmpla ca mâine iarăși să avem alegeri de deputați. Aduceți-vă aminte de asemănarea și învățătura moșului cu straița lui, căci în trecut parcă prea am alergat la straița goală. Băgați de seamă că și acum se vor scutura și vor răsună straițe goale. Judecați acum mai bine și mai temeinic. Trimiteți în casa țării pe aceia pe cari îi cunoașteți că v'au purtat și vă poartă grija și dragostea cea adevărată.

Reforma agrară.

Ministrul de agricultură a dat poruncă ca lucrările pentru împărțirea pământului să se înceapă în luna Ianuarie. În fiecare comună va ieși «Comisia de ocol» pentru a judeca la fața locului de unde se poate lua pământ pentru a se da celor lipsiți și de unde se poate lua pădure și loc de pășune, pentru a se întregi, sau pentru a se face pădure comunală și pășune comunală. (Articolul 62).

Deci în fiecare comună oamenii să se înțeleagă între ei, ca pe când va veni comisia, să poată dovedi comisiei:

1. De unde s'ar putea lua pământ.
2. De unde s'ar putea lua loc de pășune și pădure comunală.

Se poate lua dela Stat, dela proprietari și dela comunele învecinate, fie ele chiar și în alt județ. Pădurea să nu fie mai depărtată de 15 kilometri.

3. La cât pământ, pădure și pășune ar avea drept comuna?

a) Pământ se poate lua atâta, până se va putea face fiecărui îndreptătit câte un lot de 7 jugăre. Unde nu se va găsi atâta pământ, loturile se vor face mai mici.

b) Pădurea comunală se va face — unde se poate — atât de mare, încât să se vină pe fiecare cap de familie (fum): în regiunile agricole câte 3 jugăre; în regiunile fără pământ indelulător și unde poporul se ocupă și cu creșterea vitelor 5 jugăre; unde oamenii se ocupă și cu industria (meșteșugul) de lemn 7 jugăre. (Art 33 din lege).

c) Pășunea comunală. Unde este de unde să se dea, va primi fiecare cap de familie: la munte 10 jugăre, la deal 5, la șes 2 jugăre.

Unde îndeletnicirea de căpetenie este creșterea vitelor se va da: la munte 20 jugăre, la deal 10 jugăre. (Art. 26 din lege).

Dacă este de unde, Comisia să ia atâta, cât îi trebuie fiecărui sat.

Dacă comisia nu va vrea să ție seamă de aceasta, fiecare sat nedreptățit să facă recurs în scris chiar în fața comisiei, ori în decurs de 15 zile.

șertau, dar peste noapte, altele veniau în loc din bogatele moșii și păstrări ale bu-nului Craiu adormit.

Drumurile erau pline de lume, unii urniți de năcazuri, alții de plăcere și de curiozitate, iar slujbașii nu mai răsbiau să-i împace pe toți, pe neales. Pe dinaintea lor defila tot lume necunoscută și fețe străine.

Dar într-o zi, iată, că se înfățișează înaintea învățaților un tânăr schimonosit la față și năcăjit. Cum începu să grăească, au recunoscut în el pe tânărul care poftise știință.

— Sunt nenorocit; învățătura m'a făcut să mă scârbesc de proști și de nătântoci. Sunt mai proști decât dobitoacele și mai nesimțitori decât bolovanii. Spuneți-mi unde găsesc oameni de teapa mea, nu mai stau în iadul proștilor!

— Greșești, prietino, — îi răspunseră zimbând bătrânii. Știința adevărată e soră bună cu iubirea de oameni. Când vei iubi pe cei proști și-i vei scoate din întunec, știința ta va fi deplină. Ea-ți va aduce

fericire, iar lor înviere. Intoarce-te între frații și consătenii tăi nenorociți!

Și plecă tânărul cu gândul să încerce și astă lature a științei.

Și cum pleca din casă, bate la ușă cineva.

Un om încărunit și obosit.

— Ni-ați dat boierie și m'au nenorocit grijile și supărările. Nevasta, harnică odată, azi nu mai are altă grijă decât să se îmbrace frumos și să umble în societăți alese, la petreceri în orașe; iar copiii s'au făcut niște ștregari și haimanale. Sunt leneși și obraznici.

Vreau să fiu sărac, ca altădată, dar să am tihnă și pace în familie și rândueala cea veche!

— Nu se poate, omule, — răspund înțelepții.

Averea se ține cu griji și are ispite pe cari sărăcia nu le bănuiește.

Acum vei înțelege, că fericirea nu e în haine, în case și în moșii. Fericirea stă în ceea ce ești, iar nu în ceea ce ai.

Mulți oameni își strică cuibul gingaș al fericirii cu poftele nebune și neînfrânate, — du-te și te pocăiește. Iar omul stătea năuc și nu știa ce să zică, ce să facă.

— Dar ce fum se ridică dinspre magaziiile crăești?

— Foc, foc!

— Ajutor, scăpați-vă vieța oameni buni!

Și lumea fuge, se calcă om pe om, se bat, se omoară ca fearele în norul de fum, între flăcări de foc.

Vagabunzii și leneșii și mișeii, cari conăciseră de zile întregi, căci care cum venia, nu mai pleca și voiau să pună mâna pe Casa Craiului.

— Decât să nu le stăpănim noi, — au zis, mai bine să se prefacă în cenușă!

Și blăstămau și înjurau pe Craiul cel mort, care a vrut să-și fericască supușii.

Fericirea însă repede și pe neobservate își ia catrafusele din țara unde se înmulțesc leneșii, bicherii, lacomii și mișeii.

Tr. Scorobef.

Școli de economie casnică.

Stăpânirile țării, dându-și seama de gospodăria slabă și traiul rău, pe care îl are țărănimea noastră din anumite părți, au făcut în vechiul regat mai de mult, și acum se înființează și la noi școli de economie casnică. În aceste școli fetele de țaran capătă creștere, învățatură și îndemănare în toate daraverile unei gospodării bine îngrijite. Învață și carte, ca să și întărească și desăvârșască învățătura căpătată în școala din sat. Dar învățătura de căpetenie e aceea: de a ști găti mâncări cu gust și hrănitoare, cari să mulțamească pe orice oaspe, ce vine la casa românului; de a ști țese și croi haine de casă mai de lipsă, de a lucra covoare și țesături mai alese, în războaie mai îndemănătice decât cele vechi; de a prelucra inul, cânepa și lâna pentru a se folosi la aceste țesături. Acolo învață cum să folosească laptele și să pregătească cele ce se fac din el, cum să îngrijască paserile de casă, albinele, vermii de mătase, și tot ce trebuie unei bune gospodine în casă și în jur de casă.

Astfel de școli s'au înființat la noi cea dintâi în comuna Folt lângă Orăștie, altele la Abrud, la Belinți în județul Timiș, și vor mai urma la Șom lângă Cluj, apoi în Bihor și Sătmar, unde este și mai mare lipsa.

Țăranii noștri, măcar cei mai înstăriți de ocamdată, fac bine lor și celor dintr'un sat cu ei, dacă își trimet fetele la aceste școli. Ele se vor întoarce adevărate fete luminate și înțeleghătoare pentru un mai bun rost al casei, și vor putea da, la rândul lor, învățatură și altora. Așa se va îmbunătăți traiul sătenilor noștri și în părțile unde au rămas prea departe în urmă.

Știrile săptămânei.

Cătră cetitori! V'aduceți aminte, iubitorilor cetitori, înainte de asta cu câțiva ani în vremea înfricoșatului războiu vă venea dela Sibiu o foaie ce se chema «Gazeta Poporului».

In vremuri grele și pline de urgie se scria gazeta aceea. Baioneta și temnița pândeau fiecare vorbă și fiecare rând ce se scria în ea. Dar ceice o scriau nu s'au înfricat. Au scris-o și au scos-o până în sfârșit cu mare curaj și cu mare meșteșug.

Poate vă mai aduceți aminte și acum de felul cum știa cea gazetă între tunelele și fulgerile războiului să vă strecoare în suflet mângâierea și credința, nădejdea și așteptarea vremurilor pe cari le-am ajuns.

Sufletul acelei gazete a fost acela carele dă binecuvântarea scrisă în fruntea acestei foi: mitropolitul nostru Nicolae.

Cu binecuvântarea și sprijinul Lui pleacă acum la drum această gazetă.

Laude mari nu spunem acum la plecarea ei, decât atâta că ne vom osteni neîncetat să o putem face vrednică de numele ce i-am dat de a fi «Lumina Satelor».

Lumina este numele cel mai scump, mai frumos și mai sfânt pentru suflet, minte și corp deopotrivă.

Vom munci neîncetat ca foaia noastră să poată duce și împrăștiat prin satele noastre această lumină a sufletului, a minții și a inimii.

Vă rugăm să ne primiți în casa sufletului vostru cu aceeași căldură și dragoste cu care noi o scriem.

„Lumina Satelor“.

Dorim tuturor cetitorilor foii noastre An Nou fericit și Botezul Domnului la mulți ani!

Castelul lui Mihai Viteazul de pe valea Buii, în județul Târnava mare, va fi cumpărat pe banii țării dela proprietarul ungar. Pe urmă va fi înnoit și păstrat ca un așezământ vrednic de stăpânul său de odinioară.

O nouă episcopie la Timișoara. Scăpați de urgia asupririi ungurești, biserica ortodoxă din Ardeal a luat avânt. Până acum a chemat la vieață episcopiile dela Cluj și Oradea-mare, ca să răspândească lumină, cultură și religiozitate în părțile de miază noapte și apus ale țării. Acum este pe cale de a face o a treia episcopie nouă la Timișoara, pentru Banatul nostru, sfâșiat în două de sârbi.

Consistorul mitropolitan, pe temeiul hotărârii Congresului național, va ruga guvernul să recunoască prin lege înființarea episcopiei. Și din sânul său a trimis pe dl asesor *Lazar Triteanu* să pregătească lucrurile la fața locului. Fruntașii bănățeni se vor strânge la sfat în vreme apropiată la Timișoara.

Bucureștii, ca să-și mărească mândria de capitală a țării românești întregite, caută chipul cum ar putea să facă drum mai ușor negoțului. Se știe că negoțul ridică înflorirea unui oraș mare. Iar drumul cel mai potrivit pentru negoț e apa mare, ce poartă în spate corăbiile. Și Bucureștii n'are apă mare.

Unii s'au socotit să ducă apa Argeșului pe acolo săpând canal (alvie) adânc, care să strângă și alte ape mai mărunte și să le ducă până la Oltenița, unde s'ar vărsa în Dunăre. Pe aici ar veni apoi vapoarele de pe Dunăre și ar descărca mărfurile tocmai la București și nu mai mult la Galați ori Brăila, de unde trebuiesc acum încărcate, cu cheltueli mari pe tren, ca să ajungă la București.

Ce bunătate de lucru dacă apele Argeșului, abătute pela București, ar spăla în Dunăre și din Dunăre în mare, în afară de hotărele țării, multe năravuri urâte, cari s'au strâns mai ales la București. Noi am vrea să-l vedem statornic în lumină frumoasă, curat și bun, ca sufletul românului de omenie.

Un buzunar ce prinde hoții scrie o foaie că a iscodit un om. Dacă hoțul bagă mâna în buzunarul acela se acată acolo și n'o mai poate scoate până nu-l sloboade gazda buzunarului. Se spune că nici nu-i scumpă și este o iscodă de tot folosul și binele. Cu cât ar fi și mai bună dacă ea ar putea prinde și pe aceia cari scotocesc prin buzunarele țării noastre. Am plăti-o cât de scump.

„Albina“, cea mai veche bancă românească din Ardeal, ca să-și poată plini mai bine rostul în vieața noastră economică, a hotărât să-și ridice capitalul dela 10 la 25 milioane. Acționarii vechi vor primi după 2 acțiuni vechi alte 3 noi cu prețul de 135 lei. Iar dacă vor mai rămânea acții se vor vinde și altora pe prețul de 180 lei.

Prospectul de emisiune s'a publicat de conducătorii băncii. Ea trebuie sprijinită pentru vrednicile pe cari și le-a câștigat în trecut, ca nici un alt așezământ financiar, prin îndrumarea vieții economice și sprijinirea vieții naționale românești.

Porumbel șpion a fost prins la hotărele unei țări. El venea și aducea ștafete și documente secrete, cari erau legate cu un inel de piciorul lui.

Iată ce am mai ajuns! În vremea popoului Nœ l-a zlobozit pe porumbel cu însărcinarea să aducă semne de bine și de împăcare a lui D-zeu cu oamenii.

Atunci purta în ciocul lui ramură de maslin și de bucurie că au scăzut apele.

Azi el duce acte și documente în semn că n'au scăzut apele mâniei și urgiei dintre popoarele lumii.

Recruții contingentului 1922, cari au primit ordin de chemare pe ziua de 28 Ianuarie să nu se prinzinte la regimente până la 1 Februarie. Așa a hotărât mai nou sfatul miniștrilor.

O statistică arată că la New-York în America sunt 1000 de biserici, 250 teatre; 102 spitale cu 21,800 paturi; 800,000 școlari cu 20,000 profesori și învățători.

Tot la 30 de minute se întemeiază câte o societate comercială; la 5 minute se arestează câte un răufăcător și se încheie câte o căsătorie; la 5 secunde se naște câte un copil; la 2 minute moare câte un om; la 3 minute izbucnește câte un foc și la fiecare 2 ciasuri se pune temei de clădire câte unei case.

Scutire de miliție. Ministerul de războiu face cunoscut, că nu poate fi scutit tinerul care mai are un frate mai mare de 18 ani, sau toți frații următori sunt mai mari de 18 ani. Dacă frații mai mici sunt sub 18 ani are dreptul la scutire, ca orfanii să aibă tutorele lor firesc și legal și să nu fie nevoiți a fi îngrijiți de un tutore străin. Când orfanii sunt surori măritate, ori toți au atâta avere ca să poată trăi, sau sunt în slujbe, cari le asigură traiul de toate zilele, nu se pot cere scutiri.

Târgul de vite din Sibiu s'a ținut zilele trecute. A fost slab. Vite multe cumpărători foarte puțini. Să puteau auzi oameni ce-și îmbiau vitele cu vorbele: «fi bun Domnule cumpără dela mine» — și nu era cine să cumpere. Aproape toate vitele au trebuit să se întoarcă acasă. Trist lucru și de neînțeles, cum n'avem cui vinde bogățiile țării noastre în vreme ce leul nostru cade pe picioare de slab și prăpădit cei.

Iarnă aspră ca în Siberia s'a lăsat peste noi. Cei ce aveți casa caldă și plină de belșug aduceți-vă aminte și de săracii cari n'au căldură, haine, încălțăminte și mâncare destulă pentru a se putea apăra împotriva frigului.

Dăm bucuroși sfaturi și îndreptări abonaților noștri în orice afaceri.